RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 218.874 van 12 april 2012
in de zaak A. 198.508/VII-38.370.

In zake : 1. Hubert MEEUS
2. Yoeri MEEUS
wonende te 3370 Boutersem
Groenstraat 9
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bernard Derveaux
kantoor houdend te 3078 Kortenberg
Veldstraat 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 14 december 2010, strekt tot de gedeeltelijke nietigverklaring van de jurybeslissingen van 13 september 2010 met betrekking tot het examen beroepsbekwaamheid als wapenhandelaar en tot de nietigverklaring van de beperkingen aangebracht op de attesten afgeleverd aan Hubert Meeus en Yoeri Meeus op grond van voornoemde jurybeslissingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekers hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verzoekers hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 maart 2012.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

De verzoekers, die in persoon verschijnen, en advocaat Bernard Derveaux, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 23 augustus 2010 schrijven de verzoekers zich in voor het door de federale wapendienst georganiseerde beroepsbekwaamheidsexamen om de erkenning als wapenhandelaar te verkrijgen voor de uitoefening van de volgende activiteiten :
- handel in wapens en munitie van alle types;
- activiteiten die plaatsvinden op plaatsen die niet voor het publiek toegankelijk zijn, in het bijzonder activiteiten van groothandel, invoer en fabricatie;
- activiteiten als tussenpersoon (zonder verwerving van wapens).

3.2. De verzoekers worden uitgenodigd voor het examen dat plaatsvindt op 13 september 2010. Het examen bestaat uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte.

3.3. De federale wapendienst deelt op 24 september 2010 aan de verzoekers mee dat zij geslaagd zijn voor de schriftelijke en mondelinge proef en dat het attest voor het verkrijgen van de erkenning als wapenhandelaar "enkel geldig (is) voor het type van activiteiten waarvan u de jury heeft laten weten deze te willen uitoefenen, met name handel in wapens en munitie van alle types, met uitzondering van import en export". Bij de brieven van de federale wapendienst is een kopie van het proces-verbaal van de beslissing van de examenjury gevoegd.

3.4. De verzoekers dienen een bezwaarschrift in bij de federale wapendienst, omdat zij niet akkoord gaan met de uitsluiting van activiteiten van import en export. Zij stellen dat import en export wel degelijk tot de aangevraagde activiteiten behoren en verzoeken om de attesten aan te passen aan de werkelijk aangevraagde activiteiten, waarvoor zij een gunstige beoordeling hebben gekregen van de jury.

3.5. Op 12 oktober 2010 zendt de federale wapendienst nogmaals een kopie van het proces-verbaal van de beslissing van de examenjury aan elk van de verzoekers. In de begeleidende brieven wordt onder meer het volgende gesteld :

> "dit attest is enkel geldig voor het type van activiteiten waarvan u de jury heeft laten weten deze te willen uitoefenen én waarvan de jury heeft geoordeeld dat u voldoende uw bekwaamheid heeft bewezen, met name handel in wapens en munitie van alle types, met uitzondering van import en export".

3.6. De verzoekers dienen opnieuw een bezwaarschrift in, waarin zij vragen om hen attesten te bezorgen voor "handel in wapens en munitie van alle types met inbegrip van import, export, overbrenging, tussenpersoon en detailhandel".

3.7. Op 26 oktober 2010 antwoordt de federale wapendienst dat de verzoekers zich inderdaad voor het examen hebben ingeschreven voor activiteiten van handel in wapens en munitie van alle types, met inbegrip van import en export, maar dat door de eerder oppervlakkige en summiere antwoorden die zij op de specifieke vragen betreffende import en export van wapens hebben gegeven, de jury unaniem heeft beslist dat zij globaal geslaagd zijn voor het beroepsbekwaamheidsexamen als wapenhandelaar, doch niet wat de activiteiten van import en export betreft. Om die reden beperken de afgeleverde attesten zich tot de activiteiten van handel in wapens en munitie van alle types, met uitzondering van import en export en is een ruimere erkenning volgens de federale wapendienst niet mogelijk.

3.8. De verzoekers dienen een laatste bezwaarschrift in, waarin zij stellen dat zij voor de twee proeven een voldoende score hebben gekregen en dus volgens de wet en haar uitvoeringsbesluiten voor alle aangevraagde domeinen van het examen geslaagd zijn.

3.9. Op 10 november 2010 laat de federale wapendienst weten dat de interpretatie van de verzoekers niet kan worden bijgetreden, dat kandidaten die slechts summier of eenzijdig kennis hebben getoond toch de mogelijkheid wordt geboden om te slagen, zij het dan gedeeltelijk voor wat betreft de activiteiten waarvoor wel op afdoende wijze de bekwaamheid werd bewezen en dat niet kan worden ingegaan op de vraag van de verzoekers om hun attest uit te breiden tot de activiteiten van import en export.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Excepties van de verwerende partij

4.1. De verwerende partij voert aan dat het beroep laattijdig is, aangezien de bestreden beslissingen van 13 september 2010 per aangetekende brief van 24 september 2010 aan de verzoekers werden toegezonden en door hen werden

ontvangen op 4 oktober 2010, zodat het verzoekschrift meer dan zestig dagen na de betekening van de bestreden beslissingen werd ingediend.

4.2. De verzoekers antwoorden dat het niet ongebruikelijk is dat de partijen in een geschil een oplossing trachten te vinden alvorens naar een rechtbank te stappen. Zij stellen dat de verwerende partij, door in te gaan op hun bezwaarschriften en door nieuwe attesten op te sturen, verzaakt heeft aan de datum van 4 oktober 2010 voor de berekening van de beroepstermijn en dat zij pas met de brief van 10 november 2010, die per gewone post werd verzonden, heeft aangegeven de bezwaarprocedure stop te zetten. Volgens de verzoekers is het verzoekschrift derhalve binnen de voorgeschreven termijn ingediend.

Beoordeling

4.3. Krachtens artikel 4, derde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State verjaren de beroepen tot nietigverklaring zestig dagen nadat de bestreden akten, reglementen of beslissingen werden bekendgemaakt of betekend. Indien ze noch bekendgemaakt, noch betekend dienen te worden, gaat de termijn in met de dag waarop de verzoeker er kennis heeft van gekregen.

Artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de verjaringstermijnen voor de annulatieberoepen slechts een aanvang nemen op voorwaarde dat de betekening door de administratieve overheid van de akte of van de beslissing met individuele strekking het bestaan van die beroepen alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen vermeldt. Indien aan die verplichting niet wordt voldaan, nemen de verjaringstermijnen een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

De bestreden beslissingen zijn individuele beslissingen die aan de verzoekers betekend moesten worden en bijgevolg binnen het toepassingsgebied vallen van artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Aangezien bij de betekening van de bestreden beslissingen de toepasselijke beroepsmogelijkheden, vormvoorschriften en termijnen niet werden vermeld, heeft de beroepstermijn slechts een aanvang genomen vier maanden na de betekening van de bestreden beslissingen.

Het beroep werd binnen de termijn van vier maanden en zestig dagen na de betekening van de bestreden beslissingen ingesteld.

De exceptie wordt verworpen.

5.1. De verwerende partij werpt voorts op dat het voorwerp van het beroep twee onderscheiden beslissingen betreft : de eerste beslissing slaat op de eerste verzoeker en de tweede beslissing op de tweede verzoeker. Een collectief verzoekschrift kan volgens haar alleen worden ingesteld door verzoekers die een gelijklopend belang hebben. Nu de eerste verzoeker geen belang kan doen gelden met betrekking tot de beslissing die de tweede verzoeker betreft, en omgekeerd, is zij van oordeel dat het verzoekschrift in zijn geheel onontvankelijk moet worden verklaard.

In ondergeschikte orde stelt de verwerende partij dat het verzoekschrift slechts ontvankelijk kan worden verklaard in hoofde van de eerste verzoeker.

5.2. De verzoekers antwoorden dat om een collectief verzoekschrift te kunnen indienen de belangen van de verzoekers op zijn minst gelijklopend moeten zijn met het belang van de eerste in het verzoekschrift vermelde verzoeker. Het is volgens hen echter niet vereist dat de onderscheiden verzoekers effectief dezelfde hoedanigheid en dezelfde belangen hebben. Zij zijn van oordeel dat uit

het dossier blijkt dat hun belangen op zijn minst gelijklopend zijn waardoor aan de vereisten voor het indienen van een collectief verzoekschrift is voldaan.

Beoordeling

5.3. De Raad van State stelt in deze vast dat de beide verzoekers een gelijklopend belang hebben, aangezien hun belang bestaat in het geslaagd zijn voor het bekwaamheidsexamen voor activiteiten van handel in wapens en munitie van alle types, met inbegrip van import en export. De verzoekers wensen bovendien hun beroep van wapenhandelaar uit te oefenen binnen dezelfde vennootschap. De verwerende partij heeft de dossiers van de verzoekers gelijktijdig behandeld. Beide dossiers stellen hetzelfde probleem aan de orde. In het verzoekschrift worden dezelfde middelen aangevoerd, die geen afzonderlijk onderzoek vergen. De vorderingen zijn derhalve zo nauw met elkaar verbonden dat er in één arrest uitspraak over kan worden gedaan.

De exceptie wordt verworpen.

6.1. De verwerende partij voert ten slotte aan dat de Raad van State niet bevoegd is om zich in de plaats van de overheid te stellen en dus niet kan ingaan op de vraag van de verzoekers om hen op basis van de behaalde resultaten geslaagd te verklaren voor de totaliteit van de gevraagde activiteiten.

6.2. De verzoekers antwoorden dat het gaat om een veeleer ongelukkige formulering in verband met de uitvoering van het arrest van de Raad van State en dat daardoor geen afbreuk wordt gedaan aan de bevoegdheid van de Raad van State om de bestreden beslissingen gedeeltelijk te vernietigen.

Beoordeling

6.3. De Raad van State is niet bevoegd om, in de plaats van het bestuur, de verzoekers op basis van de behaalde resultaten geslaagd te verklaren.

De gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissingen, meer bepaald de vernietiging van de uitzondering voor import en export van wapens, zou echter tot gevolg hebben dat de verzoekers zonder voorbehoud geslaagd zijn voor alle door hen gevraagde activiteiten. Er zou dan ook geen beslissing meer nodig zijn om de verzoekers in uitvoering van het vernietigingsarrest geslaagd te verklaren. In die zin is de exceptie zonder voorwerp.

De exceptie wordt verworpen.

B. Ambtshalve exceptie

7. Het auditoraatsverslag stelt dat de verzoekers geen belang hebben bij het beroep, omdat het koninklijk besluit van 16 oktober 2008 tot regeling van het statuut van de wapenhandelaar (hierna : koninklijk besluit van 16 oktober 2008) bij arrest van de Raad van State nr. 209.232 van 25 november 2010 werd vernietigd, waardoor het examen waaraan de verzoekers hebben deelgenomen geen rechtsgrond heeft en niet meer wettig kan worden besloten dat zij aan de vereiste van beroepsbekwaamheid voor activiteiten van import en export van wapens hebben voldaan.

8. De verzoekers argumenteren in hun laatste memorie dat de vernietiging van het koninklijk besluit van 16 oktober 2008 geen afbreuk doet aan de geldigheid van het examen en dat de federale wapendienst niet heeft gemeld dat, ingevolge die vernietiging, de afgeleverde attesten en vergunningen en de verkregen vrijstellingen retroactief zijn vervallen. Zij wijzen er voorts op dat het nieuwe koninklijk besluit, ter vervanging van het vernietigde koninklijk besluit van 16 oktober 2008, niets verandert aan de procedure voor het bewijzen van de beroepsbekwaamheid en dat het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State elkeen die door een beslissing van een administratieve overheid wordt benadeeld een beroepsmogelijkheid garandeert.

Beoordeling

9. De verzoekers betwisten de uitzondering die in de bestreden beslissingen wordt gemaakt voor de import en de export van vuurwapens. Die uitzondering is uitdrukkelijk vermeld in de beslissingen, zodat de Raad van State gebeurlijk ertoe gebracht zou kunnen worden te besluiten tot een gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissingen, met name tot vernietiging van dat zinsdeel dat de import en de export niet toestaat, terwijl voor het overige de bestreden beslissingen zouden kunnen blijven bestaan.

De verzoekers hebben bijgevolg nog belang bij het bestrijden van de aangevochten beslissingen.

V. Heropening van de debatten

10. Het auditoraatsverslag is beperkt tot het onderzoek van de excepties van onontvankelijkheid van het beroep. Er is grond om de debatten te heropenen en om het onderzoek van de zaak voort te zetten.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent de debatten.

2. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twaalf april tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Yves Depoorter,	toegevoegd griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Yves Depoorter	**Luc Hellin**